

Становище

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по разкрита процедура за защита на дисертационен труд по докторска
програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“
(Финанси)

Изготвил становището: доц. д-р А. Радулова, научна специалност
„Финанси, парично обръщение кредит и застраховка (финанси)”, член на
Научно жури за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

Автор на дисертационния труд: Докторант Мартин Николаев
Харизанов, № d020219181

Тема на дисертационния труд: „Финансово осигуряване развитието на
Северозападния район за планиране“

Основание: Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов № 489,
от 27 юни 2022 година.

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на настоящия дисертационен труд е финансово осигуряване
развитието на Северозападния район за планиране, а негов **обект** –
Северозападният район за планиране.

Дисертацията е в обем от 187 стандартни страници. Структурно се
състои от увод, изложение в 3 глави, заключение и списък с литература.
Литературните източници, общо 134 на брой, са коректно цитирани в
основния текст на разработката. Изложението е обогатено с оптимален брой
фигури (42 броя) и таблици (24 броя), които кореспондират с текста и служат
като доказателство за изведените на тяхна основа изводи и обобщения.
Дисертацията е за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ (по
икономика) по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и

застраховка“ (Финанси) и е на тема: „Финансово осигуряване развитието на Северозападния район за планиране“.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд е с класическа структура от увод, три глави и заключение. В увода недвусмислено и категорично е обоснована актуалността на темата. Акуратно са посочени обхвата на изследването и ограниченията при осъществяване на настоящото научно изследване и са формулирани основните атрибути – теза, предмет, обект и цели.

Теоретичните постановки в глава първа са научно обосновани и логични и са безспорно добра предпоставка за изследване причините за съществуващите диспропорции в социално–икономическото развитие на Северозападния район за планиране на РБългария. Изложението акцентира върху същността, значимостта и икономическите измерения на „изоставането“ в развитието на района. На основата на задълбочен преглед на нормативната и методическата рамка на регионалното и местно развитие, е изведено авторовото виждане за същността на понятието „регионално развитие“. Направен е обстоен критичен анализ на съществуващите европейски и национални документи, регламентиращи организацията на процесите за развитие социално–икономическо развитие на обособените в страната райони за планиране.

Акцентът във втора глава е върху основните теоретични аспекти и инструменти за финансово осигуряване социално–икономическото развитие на районите за планиране. Осъществен е сравнителен анализ на основните икономически показатели на регионите от NUTS 2 на България и Румъния. Оценката на състояние на Северозападния район за планиране обхваща основните социално-икономически показатели: доходи и условия на живот, пазар на труда, инвестиции, инфраструктура, данъци и такси, администрация, демография, образование, здравеопазване, сигурност и правосъдие, околна среда и култура.

В трета глава е анализиран финансовият принос на европейските и националните проектни средства, насочени към подобряване социално–

икономическото развитие в страната за последните два програмни периода. Изведени са основните финансови ползи от реализираните проекти в страната и, в частност, в Северозападния район за планиране.

В *заключението* са изведени основните резултати, изводите и авторовото виждане по въпросите, свързани с необходимостта от целенасочено финансиране на дейности, водещи до повишаване социално-икономическото развитие на Северозападния район за планиране.

Разработката прави впечатление с добър стил на изложение и задълбочено изследване на литературните източници. Теоретичните концепции са добре описани и интерпретирани за целите на изследването. Емпиричните данни са анализирани. Мнението на автора по дискутираните, в дисертацията, проблеми е добре изразено.

Авторефератът отразява коректно основните структурни елементи на дисертационния труд, дава представа за целите на научното изследване, методите и подходите за анализ, основните резултати от научното изследване и извежда прецизно приносните моменти.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В резултат на осъщественото научно изследване се установяват следните научни и научно-приложни приноси:

Първо, Изведено е авторово виждане за същността на понятието „регионално развитие“, определено като: „набор от устойчиви, съгласувани действия, предприети от политическите лица и процес на регулярно и целенасочено прилагане на стратегически решения, разширяващи и стимулиращи социалното, икономическо и екологично положение на района, чрез които се цели насърчаване на регионалната конкурентоспособност, подобряване на социално-икономическото и политическо състояние и ускоряване на регионалния растеж“

Второ, на основата на емпирична статистическа информация е осъществен анализ на причините за отклоненията от средните показатели за страната и спрямо плановите райони по основни икономически и социално-демографски показатели на Северозападния район за планиране (BG31).

Трето, оценен е ефектът върху процеса на преодоляване на изоставането в развитието на областите Видин, Монтана, Враца, Плевен и Ловеч, резултат от успешното реализиране на програми с европейско финансиране през първите два програмни периода.

Четвърто, изведени са потребностите от приоритетното национално и европейско финансиране на плановете за развитие на ниво области и райони с оглед постигане на ускорена конвергенция по основни показатели за икономическо и социално-демографско развитие.

Пето, разработен е перспективен пространствен модел за устойчиво прерайониране и осигуряване на регионалното развитие на България и, в частност, на Северозападния район за планиране.

IV. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на докторант Мартин Николаев Харизанов е научно изследване, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за развитието на финансовата теория и практика.

Докторант Мартин Николаев Харизанов притежава безспорни умения за осъществяване на научноизследователска работа, доказателство за което е качеството на трите самостоятелни научни публикации.

На основата на безспорните научни качества на представения дисертационен труд, предлагам на многуважаемите членове на научното жури *присъждането на Мартин Николаев Харизанов на образователна и научна степен „Доктор“*.

Дата: 24.07.2020

Изготвил становището

(доц. д-р А. Радулова)